روایت قاسانی و نهی از عمل به ظن

«و روايۀ القاساني»؛ قبلاً مفصل از این روایت بحث کردیم. در جلسات متعدد راجع به این روایت بحث کردیم. لذا من سریع در میشوم.

«قال: كتبت إليه- و أنا بالمدينة- عن اليوم الذي يشكّ فيه من رمضان، هل يصام أم لا؟ فكتب عليه السّلام: «اليقين لا يدخل فيه الشكّ، صم للرؤية و أفطر للرؤية»؛ سبب اینکه این روایت خیلی طول کشید چه بود؟ به‌خاطر فرمایش آخوند بود. شیخ که خیلی خوب و ازنین فرمودند بهترین انصاف همین است. مرحوم آخوند فرمودند «الیقین» یعنی خود ماه مبارک. نه یعنی متیقن سابق. به‌خاطر فرمایش ایشان مباحثه خیلی طول کشید که منظور از یقین، ماه مبارک است و برای شروع ماه است یا نه.

«و من المعلوم»؛ این توضیح را دیروز عرض کردم. بخش سوم روایات مشهور که دلیل آورده‌اند، توضیحش این است:

«أنّ الرؤية قبل الزوال لا يوجب العلم بكون الهلال لليلة السابقة»؛ پس رؤیت قبل از زوال موجب ظن است، «ایاک و الشک و الظن»، «لیس بالرای و لابالتنظی». با لسان این ادله، رؤیت قبل از زوال کنار میرود.

«إذ ربّما رئي الهلال قبل الزوال مع مقارنة خروج الشعاع للغروب أو تأخّره عنه»؛ وقتی در غروب، اصلاً هلال ندا‌شتیم اما وقت غروب از تحت‌الشعاع خارج میشود، خُب ما نمی بینیمش. یا «تاخّره عنه»؛ ساعت شش در قم غروب بود و هلال ندا‌شتیم، ساعت هفت از تحت‌الشعاع خارج شد، فردا قبل از زوال در قم میبینیم. ما اصلاً هلال ندا‌شتیم، یعنی موجب علم به اینکه شب قبل هلال دا‌شتیم نمیشود. **«و غاية الأمر حصول الظنّ منه بكونه للّيلة الماضية، و قد نهي عن التعويل عليه في الرواياتِ»**. این دلیل سوم بود.

بازبینی #1
ایجاد شده 5 آوریل 2026 13:59:42 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 آوریل 2026 14:00:45 توسط ... .